

Дослідження показало певні демографічні відмінності міжнародних трудових мігрантів з України від українських туристів. Серед трудових мігрантів менше жінок їздят на роботу закордон набагато рідше, ніж чоловіки (див.табл.8).

Таблиця 8.

Стать	Як часто Ви виїжджаєте на роботу за кордон?			Разом
	Один раз на кілька років	Кілька разів на рік	В середньому, один раз на місяць	
Чоловік	43,36	45,86	59,57	46,69
Жінка	56,64	54,14	40,43	53,31
Разом	100,00	100,00	100,00	100,00

Серед трудових мігрантів рівнозначно представлені всі вікові групи. Декілька частіше за кордон виїжджають громадяни вікової групи від 35 до 50 років. Громадяни від 25 до 35 років проявляють понижену активність до трудової міграції за межі України (див.табл.9).

За освітнім рівнем серед трудових мігрантів переважають громадяни з повною вищою або базовою вищою освітою, але найчастіше виїжджають закордон громадяни з середньою освітою (див.табл.10).

Таблиця 9.

Вік	Як часто Ви виїжджаєте на роботу за кордон?			Разом
	Один раз на кілька років	Кілька разів на рік	В середньому, один раз на місяць	
> 50 років	16,08	17,20	19,15	17,00
> 35 до 50 р.	26,57	26,11	31,91	27,09
> 25 до 35 р.	28,67	26,11	19,15	26,22
<25 років	28,67	30,57	29,79	29,68
Разом	100,00	100,00	100,00	100,00

Таблиця 10.

Освіта:	Як часто Ви виїжджаєте на роботу за кордон?			Разом
	Один раз на кілька років	Кілька разів на рік	В середньому, один раз на місяць	
Кандидат/доктор наук	21,68	20,38	10,64	19,60
Магістр	46,15	41,40	38,30	42,94
Бакалавр	21,68	25,48	25,53	23,92
Середня	10,49	12,74	25,53	13,54
Разом	100,00	100,00	100,00	100,00

Трудові мігранти з України за соціальним статусом – індивідуальні підприємці або робітники невеликих підприємств з кількістю зайнятих

менш ніж 50 чоловік. Більшість трудових мігрантів – це вихідці з Західної України, частина яких тимчасово мешкає в країнах Центральної Європи.

Для з'ясування рівня соціальних ризиків маргіналізації були порівняні погляди фактичних трудових мігрантів з потенційними мігрантами, які виїжджають закордон виключно в особистих цілях. В результаті порівняння встановлено, що фактичних трудових мігрантів відрізняє від потенційних мігрантів більш прагматичне ставлення до закордонної міграції. Середній бал відповідей по п'ятибальній шкалі рівня міжкультурної компетентності у фактичних трудових мігрантів найбільш відрізняється від відповідей потенційних трудових мігрантів по наступним питанням (див.табл.11).

Вагомим аргументом у дослідженні актуальності ризиків маргіналізації та соціального виключення трудових мігрантів з України стали їх погляди на Історію України. Порівняння відповідей фактичних трудових мігрантів на різні етапи становлення України з відповідями потенційних трудових мігрантів свідчить на користь того, що ризики маргіналізації і відчуження для трудових мігрантів з України є мінімальними. Відповіді свідчать про те, що перебування за кордоном не віддаляє мігрантів від цінностей українського суспільства, а навпаки, робить їх більш затребуваними (див.табл.12).

Таким чином, мета дослідження досягнута. Визначені нові підходи в дослідженні соціальних ризиків трудових мігрантів, що дозволяють виходити на рівень їх емпіричного дослідження. Уявлення про соціальні ризики мігрантів розширені за рахунок ризиків маргіналізації та соціального виключення. На підставі емпіричних досліджень доведено, що ризики маргіналізації і соціального виключення трудових мігрантів з України є мінімальними, а перебування за кордоном не віддаляє мігрантів від цінностей українського суспільства, а навпаки, робить їх більш затребуваними.

Доведено, що розвиток міжкультурної компетенції залежить від інтенсивності міжкультурного співробітництва, яка є диверсифікацією певних ризиків і перешкод. Соціальні ризики, пов'язані із недостатньою інформованістю трудових мігрантів з України диверсифікується в спрямованість міграції на сусідні країни Центральної та Східної Європи. Соціальні ризики трудових мігрантів диверсифікуються в низький рівень залученості в процес трудової міграції жінок та працівників середньої вікової групи. Подальший аналіз цього питання може стати перспективним для соціологічних досліджень як трудової міграції, так й соціології ризиків.